

570308

САМИНТО
БЕТАМРО
"АТАИКА"

Твір Самійла Величка належить до трьох найвідоміших та найповніших «козацьких літописів» і є унікальною пам'яткою козацької історичної думки й барокового письменства першої половини XVIII ст. Величко був канцеляристом Війська Запорозького часів гетьмана І. Мазепи і мав великі можливості для збирання й використання матеріалу.

На відміну від літописів Самовидця та Грабянки, праця Величка є масштабнішою. Вона охоплює події від 1620 р. до 1700 р. і вміщує сотні документів з військової канцелярії (як унікальні копії, так і буквально «вшиті» в текст оригінали), цитати з нині втрачених щоденників, хронік.

Попри унікальність і популярність, Величків твір ніколи не видавали цілком, з необхідним археографічним апаратом. Тому «Літопис» Величка, по суті, досі не вивчений належним чином. Його було опубліковано в середині XIX ст. із грубим порушенням структури, значними пропусками, без коментарів, текстологічного й кодикологічного аналізу. Крім того, до публікації XIX ст. з цензурних причин не увійшли окремі документи і панегірики, пов'язані з І. Мазепою.

Пропоноване видання, що ґрунтується на оригіналі рукопису і його київській копії кінця XVIII ст., дасть змогу повніше оцінити події козацького періоду історії України, переосмислити багато історіографічних міфів та уточнити конкретні події. Видання вміщує повний текст праці Величка, реконструйований згідно з його задумом, біографію автора пам'ятки, кодикологічний аналіз оригіналу рукопису та Київського списку, історію створення рукопису, його зберігання і публікацій, історіографію, археографічні коментарі, таблицю використаних Величком документів, літературних й історичних праць, географічний та іменний покажчики.

Видання адаптоване для сучасного прочитання й розраховане на широке коло читачів — істориків, філологів, культурологів і всіх, кого цікавить історія козацької доби та зразки української барокової літератури.

ЗМІСТ

До читача

(Валерій Смолій, Тетяна Таїрова-Яковлева)

IX

«Літопис» Самійла Величка («Історія») — визначна історіографічна пам'ятка: до історії тексту та його вивчення

(Сергій Багро, Андрій Бовгиря, Геннадій Боряк, Тетяна Таїрова-Яковлева)

XI

Самійло Величко: біографічна розвідка

(Тетяна Таїрова-Яковлева)

XXXV

Оригінал пам'ятки: кодикологічний аналіз

(Анастасія Мельник, Іван Поляков, Тетяна Таїрова-Яковлева, Денис Ципкін)

LI

Київський список пам'ятки: кодикологічний аналіз

(Людмила Гнатенко)

LXXV

Археографічні засади видання

(Андрій Бовгиря, Людмила Гнатенко)

LXXVIII

Скорочення та слова під титлами

LXXXIII

САМІЙЛО ВЕЛИЧКО. [ІСТОРІЯ]

1

[I]. [ПОЧАТКОВА ЧАСТИНА (1620–1647)]

33

[II]. СКАЗАНІЄ О ВОИНЪ КОЗАЦКОИ Z ПОЛЯКАМИ,
ЧРЕЗЪ ЗЪНОВІЯ БОГДАНА ХМЕЛНИЦКОГО...

119

[III]. ПОВЪСТВОВАНІЯ ЛЪТОПИСНАЯ Ш МАЛОРОСИЙСКИХЪ И ИННИХЪ
ШТЧАСТИ ПОВЕДЕНІЯХЪ СОБРАННАЯ И ЗДЕ ШПИСАННАЯ

329

ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ

847

**Перелік історичних праць, літературних творів та документів,
наведених у тексті**

(Сергій Багро)

849

Історичні праці

852

Літературні твори

856

Документи

862

Показчик імен

889

Показчик географічних назв

916